

Data: 11 ianuarie 2017
Subiect: **Opinie cu privire la proiectul legii Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (modificarea cadrului normativ conex proiectului Legii pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova, înregistrat în Parlament cu nr. 187 din 03 mai 2016)**
Adresată: Ministerului Justiției
Persoana de contact: Zinaida CARP, Consultant principal, Direcția elaborare a actelor normative
tel. 022-20-14-27, e-mail: zinaida.carp@justice.gov.md
Copie: Viceministrului Justiției, dl. Nicolae EȘANU, email: nicolae.esanu@justice.gov.md
Prezentată de: Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM, www.crjm.org), persoane de contact: Nadejda HRIPTIEVSCHI (nadejda.hriptievschi@crjm.org) și Ion Guzun (ion.guzun@crjm.org), tel: 022-843 601

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL

Considerații generale:

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) salută elaborarea și expunerea pentru consultări publice a proiectului de lege pentru modificarea cadrului normativ conex proiectului Legii pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova (*proiectul de lege în continuare*). Prezentul proiect a fost elaborat în scopul sincronizării prevederilor legale cu propunerile formulate în proiectul Legii pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova, care este înregistrat în Parlament cu nr. 187 din 3 mai 2016 și elaborat întru executarea acțiunii 1.1.6 pct. 6 și 1.1.9 pct. 3 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

Proiectul este în mare parte în conformitate cu proiectul de lege pentru modificarea Constituției standardele și bunele practici internaționale cu privire la independența justiției. Câteva aspecte însă ar putea fi îmbunătățite. Respectiv, CRJM susține proiectul de lege în mare parte, cu excepția următoarelor aspecte, pentru care mai jos sunt propuse recomandări.

Propunerile de mai jos rezultă, în principal, din următoarele documente elaborate de CRJM:

- *Transparența și eficiența Consiliului Superior al Magistraturii din Republica Moldova: ianuarie 2015 – martie 2016*, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, mai 2016, disponibil la http://crjm.org/wp-content/uploads/2016/08/CRJM_-Raport-CSM-2016-WEB.pdf;

- *Documentul de politici Selectarea și cariera judecătorilor – dublări de responsabilități sau garanții suplimentare?*, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, ianuarie 2016, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2015/01/CRJM-DPP-Selectie-si-cariera.pdf>;
- *Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților cu privire la reforma justiției și combaterea corupției*, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, decembrie 2015, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2016/01/CRJM-Percepts-reformelor-just.pdf>.
- *Implicarea legislativului și executivului în numirea și promovarea judecătorilor – contrabalanță sau știrbirea independenței justiției?*, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, iunie 2015, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2015/06/CRJM-DP-Numire-Jud-2015-06-25.pdf>.

Comentarii punctuale:

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
Art. II. – Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (Legea nr. 544)			
1.	Art. 6 alin. (1) al Legii nr. 544	<p>Propunem completarea art. 6 al Legii nr. 544 cu o nouă literă după cum urmează:</p> <p><u>„(c¹) a absolvit Institutul Național al Justiției cu media generală mai mare de 7.5 sau a obținut o notă mai mare de 7.5 la examenul în fața Comisiei de absolvire a Institutul Național al Justiției pentru persoanele care candidează la funcția de judecător în temeiul vechimii în muncă;</u></p>	<p>Propunem completarea Legii nr. 544 cu o condiție nouă pentru a candida la funcția de judecător, și anume o notă minimă de absolvire a Institutul Național al Justiției (<i>INJ în continuare</i>). Înmatricularea la INJ, fie participarea la examenul organizat de INJ pentru specialiștii cu vechime în muncă, nu trebuie să constituie o garanție în sine că persoana va deveni judecător. În cazul obținerii rezultatelor insuficiente la studii sau la examen (în cazul specialiștilor cu vechime în muncă), aceștia nu ar trebui să fie admiși la concursul pentru a deveni judecător. Menținerea sistemului actual nu motivează suficient audienții la INJ să studieze suficient, fiind de la admiterea la INJ oarecum deja siguri că vor deveni judecători având în vedere investițiile bugetare. O asemenea abordare nu este corectă. La fel, și candidații la funcția de judecător cu vechime în muncă nu sunt motivați suficient de studii și a obține rezultate bune la examen.</p> <p>Se propune admiterea la concurs doar a candidaților care au obținut la INJ o notă mai mare de 7.5 (șapte întreg și cinci). Această notă a fost stabilită în baza rezultatelor obținute de absolvenții INJ în ultimii 2 ani. Mai mult de 70% din absolvenții INJ obțin note mai mari de 8. Această normă va stimula studenții să obțină rezultate mai bune la studii. Pe de altă parte, această normă va asigura numirea în calitate de judecător doar a persoanelor care</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			posedă cunoștințe și abilități suficiente pentru a activa într-o funcție atât de responsabilă cum este cea de judecător.
2.	<p>Art. 9 alin. (3) al Legii nr. 544:</p> <p>(3) Concursul de selectare a candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești sau a funcțiilor care urmează să devină vacante de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești se organizează cu 3 luni înainte de apariția postului vacant.</p>	<p>Propunem modificarea și completarea art. 9 alin. (3), după cum urmează:</p> <p>Concursul de selectare a candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești sau a funcțiilor care urmează să devină vacante de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești <u>se organizează, de regulă, de două ori pe an. Consiliul Superior al Magistraturii scoate la concurs toate posturile în sistemul judecătoresc care sunt vacante în ziua anunțării concursului, sau care vor deveni vacante în următoarele 6 luni.</u></p>	<p>Considerăm necesar completarea art. 9 alin. (3) cu prevederea ce ține de organizarea concursurilor de două ori pe an, din următoarele considerente:</p> <p>1. În anul 2015, CSM a anunțat 18 concursuri pentru posturile vacante de judecător, în 2014 – 27 de concursuri, iar în 2013 – 13 concursuri. Numărul mare de concursuri pentru posturile vacante anunțate de fiecare dată la momentul apariției lor este confuz și nu oferă o previzibilitate pentru potențialii candidați. Pe de altă parte, nu toate funcțiile vacante sau care în curând vor deveni vacante, sunt scoase la concurs simultan. Aceasta creează aparența că anumite funcții vacante nu sunt scoase la concurs în mod deliberat.</p> <p>2. Un alt aspect problematic al concursurilor pentru numire sau promovare a judecătorilor ține de lipsa oricărei clarități cu privire la durata concursurilor și interimatul unor funcții-cheie. Anunțarea concursurilor pentru ocuparea funcției vacante de judecător, de președinte sau de vicepreședinte de instanță este publicată în Monitorul Oficial în termen de până la 30 de zile, de la care se calculează termenul de depunere a actelor, de asemenea de 30 de zile. De regulă, de la data depunerii cererilor candidaților pentru participare la concurs și până la numirea în funcție, durează o perioadă de aproximativ șase luni. În cazul instanțelor cu un număr de judecător mai mic de șase judecători vacanța funcțiilor durează de mai mulți ani. Astfel, putem concluziona că stabilirea unui număr de două concursuri pe an nu afectează situația curentă. Ocuparea funcțiilor administrative în instanțele judecătorești, la fel, durează aproximativ șase luni.</p> <p>3. Stabilirea regulii generale de două concursuri pe an va ordona candidații la funcția de judecător să-și planifice participarea la concurs (eventual pentru acumularea unui număr de ore) și depunerea actelor pentru evaluarea performanțelor la colegiile CSM, iar Colegiul de selecție și Colegiul de evaluare a performanțelor vor putea să-și planifice activitatea din timp.</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>4. Stabilirea sistemului de organizarea a concursului de două ori pe an, are următoarele avantaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) va fi mult mai previzibil pentru candidații la funcția de judecător sau la promovare, care vor putea mai bine să-și planifice cariera. b) va crește transparența concursurilor de numire și promovare a judecătorilor; c) va crea premise pentru micșorarea sarcinii de muncă a secretariatului și a membrilor CSM prin organizarea unor concursuri planificate din timp, indiferent de candidații care participă la concurs. <p>5. Organizarea periodică a concursurilor pentru ocuparea funcției de judecător va reduce oportunitățile de corupție la selectarea judecătorilor și anume posibilele aranjamente pentru unii candidați de a participa anume la unele și nu alte concursuri. Având în vedere nivelul corupției în Republica Moldova, acest argument este deosebit de important.</p> <p>6. Regula de organizare a concursurilor de două ori pe an nu este totuși absolută. În cazul în care CSM va considera că este nevoie de concursuri mai frecvente, o va putea face. Cu toate acestea, va fi obligatoriu ca la concurs să fi scoase toate funcțiile vacante la ziua anunțării concursului sau care vor deveni vacante în viitoarele 6 luni. Scoaterea la concurs a funcțiilor care vor deveni vacante în viitoarele 6 luni va avea loc cel mai frecvent în cazul funcțiilor de președinte/vicepreședinte al instanței, precum în cazul judecătorilor care se vor pensiona în legătură cu atingerea plafonului de vârstă. Aceasta va asigura suplinirea la timp a vacanțelor, evitarea situațiilor de exercitare a atribuțiilor de președinte/vicepreședinte după expirarea termenului mandatului, precum și pregătirea câștigătorului concursului de preluarea funcției.</p> <p>Notă: ca exemplu de practică pozitivă cu privire la aplicarea propunerii de mai sus în alte state poate fi adusă România, unde este implementată organizarea</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			concursei de două ori pe an și numirea în funcție a candidatului cu cea mai mare evaluare și la dreptul preferențial al acestuia/acesteia de alegere a postului vacant scos la concurs.
3.	<p>Art. 10 al Legii nr. 544: Selectarea și criteriile de selectare a candidaților la funcția de judecător.</p> <p>(1) Procesul de selectare a candidaților la funcția de judecător se desfășoară potrivit unor criterii obiective bazate pe merit, ținând seama de pregătirea profesională, de integritatea, capacitatea și eficiența candidaților.</p> <p>(2) Candidații la funcția de judecător sînt selectați de colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor în temeiul prezentei legi, al Legii nr.154 din 5 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor și</p>	<p>Propunem completarea art. 10 cu alin. (3)-(6), cu următorul cuprins:</p> <p><u>(3) Candidații la funcția de judecător își aleg funcțiile scoase la concurs în ordinea descrescătoare a punctajului obținut la evaluarea de către colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor. În cazul punctajului egal, primul își alege funcția candidatului care a obținut rezultate mai bune la Institutul Național al Justiției. În cazul în care doi sau mai mulți candidați cu rezultate egale pretind la aceeași funcție, Consiliul Superior al Magistraturii va lua decizia prin hotărâre motivată.</u></p> <p><u>(4) Punctajul total obținut la evaluarea de către colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor se constituie după cum urmează: cel puțin 60% – nota obținută la Institutul Național al Justiției și cel mult 40% – punctajul acordat de Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor în baza altor criterii de selecție prevăzute de</u></p>	<p>Considerăm necesar completarea art. 10 cu prevederi privind la dreptul preferențial al candidaților care au obținut cele mai bune rezultate de a alege din posturile vacante scoase la concurs, introducerea unei prevederi privind modul orientativ de stabilire a rezultatului concursului, precum și excluderea din registru a candidaților care refuză numire într-o anumită instanță, din următoarele considerente:</p> <p>1. Considerăm că dreptul preferențial al candidaților care au obținut cele mai bune rezultate la evaluarea de către colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor de a alege din posturile vacante scoase la concurs reiese din spiritul Legii nr. 544 și 154. Dar acest lucru nu se întâmplă în practică. Mai mult, în prezent nu este clar dacă candidații cu cele mai bune evaluări la colegiile CSM sunt numiți în funcție. Spre exemplu, în 2013-2014, în mai multe cazuri, CSM a propus Președintelui spre numire în funcția de judecător candidați care au acumulat mai puține puncte sau punctaj egal la evaluarea CSCJ decât alți candidați, fără să-și motiveze decizia. Spre exemplu, prin Hotărârea CSM nr. 733/24 din 17 septembrie 2014, în funcția de judecător au fost numiți în funcție Lucia BAGRIN, evaluată de CSCJ cu 83,5 puncte, Constantin ROȘCA evaluat de CSCJ cu 76 de puncte și Corneliu CREȚU evaluat de CSCJ cu 70 de puncte. Alți concurenți au fost evaluați de CSCJ, după cum urmează: Natalia BERBEC (87,5 puncte) și Petru HARMANIUC (70 puncte). Prin Hotărârea CSM nr. 235/9 din 4 martie 2014, în funcția de judecător au fost propuse pentru numirea în funcție Victoria HADÎRCA, evaluată de CSCJ cu 76 de puncte și Olga CERNEI evaluată de CSCJ cu 72 de puncte. Alți concurenți au</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
	al regulamentelor Consiliului Superior al Magistraturii.	<p><u>regulamentele Consiliului Superior al Magistraturii.</u>¹</p> <p><u>(5) Candidații la funcția de judecător care refuză numirea în funcție într-o instanță, sunt excluși din Registrul.</u>²</p> <p><u>(6) Consiliul Superior al Magistraturii refuză să facă propunerea de numire în funcție a unui candidat dacă constată că acesta este incompatibil cu funcția de judecător.</u></p>	<p>fost evaluați de CSCJ, după cum urmează: Natalia BERBEC (87,5 puncte), Lucia BAGRIN (83,5 puncte), Natalia SANDU (78 puncte), Vladislav HOLBAN (74 puncte), Vitalie-Silviu MIDRIGAN (72 puncte), Gheorghe STRATULAT (71 puncte), Corneliu CREȚU (70 puncte), Petru HARMANIUC (70 puncte). Prin Hotărârea CSM nr. 82/3 din 28 ianuarie 2014, CSM l-a propus pentru numirea în funcția de judecător pe Eduard GALUȘCEAC, care a fost evaluat de CSCJ cu 75 de puncte. Alți concurenți au fost evaluați de CSCJ, după cum urmează: Angela FURDUI (90 puncte), Tatiana VASILICĂ (86 puncte), Svetlana VÎȘCU (78 puncte), Sergiu BULARU (77 puncte), Alexandru NEGRU (76 puncte), Inga VEȘTIMAN (75 puncte), Violeta GÎRLEANU (75 puncte), Violeta CHISILIȚA (75 puncte), Natalia PATRAȘCU (75 puncte). Prin Hotărârea CSM nr. 154/7 din 26 februarie 2013, a fost propusă pentru numirea în funcția de judecător Ina ȚĂBĂRNĂ (calificativul 8,1), iar Vitalie BEȘLEAGĂ (calificativul 8,3) și Corneliu GUZUN (calificativul 8,9) nu au fost propuși pentru funcția de judecător.³</p> <p>În cazul în care se propune numirea în funcție a unui candidat care are un punctaj mai mic, CSM urmează să-și motiveze decizia.⁴ În practică, asemenea hotărâri ale CSM de obicei nu indică motivul din care s-a dat preferință candidatului cu un punctaj mai mic invocându-se caracterul confidențial al votului exprimat de membrii CSM.</p> <p>Ignorarea de către CSM a punctajului oferit de CSCJ are un impact foarte negativ asupra încrederii în justiție, cât și încrederii judecătorilor în CSM și maniera de numire, dând un semnal alarmant că pentru numire și promovare contează relațiile personale cu membrii CSM și nu rezultatele evaluării</p>

¹ Notă: alternativ, această prevedere ar putea fi inclusă în art. 2 alin. (2¹), alineat nou, al Legii nr. 154 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor.

² Se are în vedere Registrul participanților la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești, prevăzut de art. 6¹ al Legii nr. 544, utilizat în lege ca „Registrul”.

³ A se vedea pentru detalii *Documentul de politici Selectarea și cariera judecătorilor – dublări de responsabilități sau garanții suplimentare?*, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, ianuarie 2016, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2015/01/CRJM-DPP-Selectie-si-cariera.pdf>

⁴ Această obligație reiese și din pct. 19 al Regulamentului CSM privind organizarea concursului pentru funcția de judecător.

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>complexe de CSCJ. Această problemă se confirmă și în baza rezultatelor unui sondaj reprezentativ din decembrie 2015 în rândul judecătorilor⁵. Conform acestuia, 62% din judecători sunt de acord și 34% nu sunt de acord cu afirmația că mecanismul de numire inițială a judecătorilor în funcție este unul corect și bazat pe merite. Totodată, 54% din judecători sunt de acord și 43% nu sunt de acord cu afirmația că modul de promovare al judecătorilor este unul corect și bazat pe merite. Un procent atât de mare al judecătorilor care nu consideră că numirea și promovarea judecătorilor are loc în bază de merite poate sugera despre carențele în procesul de numire și promovare a judecătorilor. Pe termen lung, o atare stare de lucruri poate să ducă la lipsa oricărui interes din partea judecătorilor de a respecta criteriile de evaluare a performanțelor (care sunt luate în considerare de CSCJ) și a criteriilor de promovare în funcție.</p> <p>Reieșind din practica curentă, propunem prevederea expresă în legislație a dreptului preferențial al candidaților care au obținut cele mai bune rezultate la evaluarea de către colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor de a alege din posturile vacante scoase la concurs. Astfel se va asigura un cadru legal clar cu privire la numirile în bază de merit.</p> <p>2. Stabilirea expresă a dreptului candidatului cu cel mai înalt punctaj de a-și alege instanța are următoarele avantaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) va stabili un cadru legal și instituțional clar pentru societate și judecători, evitând suprapunerea competențelor dintre CSM și CSCJ; b) având în vedere practica CSM de până acum, conform căreia nu este luat în considerare punctajul oferit de CSCJ, noul sistem va exclude suspiciunile că numirile în sistemul judecătoresc se fac pe alte criterii decât cele enunțate în Regulamentele CSM și va spori încrederea în sistemul judiciar și în CSM;

⁵ *Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților cu privire la reforma justiției și combaterea corupției*, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, decembrie 2015, disponibil la <http://crim.org/wp-content/uploads/2016/01/CRJM-Percepts-reformelor-just.pdf>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>c) va asigura numirea judecătorilor în bază de merit și va stimula cei mai buni candidați să participe la concursurile pentru funcțiile de judecători. Or la moment se pare că există o reticență în acest sens. Numirea judecătorilor în bază de merit și nu baza unor relații personale sau alte calități decât activitatea profesională sunt cruciale pentru asigurarea unui sistem judecătoresc independent și imparțial. Acest fapt rezultă și din alin. 1 al art. 10. Atât timp cât cariera judecătorului nu se va baza pe meritele profesionale, judecătorii vor rămâne vulnerabili atât la influențele din afara sistemului, cât și influențele ierarhice din interiorul sistemului.</p> <p>3. Introducerea regulii orientative vă cel puțin 60% din punctajul pentru concurs îl reprezintă rezultatul studiilor/examenului de la INJ are drept scop fortificarea rolului INJ și stimularea candidaților la funcția de judecător să studieze la INJ. La moment, studiile de la INJ constituie doar 30% din rezultatul concursului⁶, aceasta proporție, care nu rezistă niciunei critici, a fost stabilită de CSM. În consecință, persoanele care doresc să devină judecători sunt reticenți să urmeze studiile la INJ. Majoritatea judecătorilor nou-numiți recent nu au urmat studiile de la INJ.</p> <p>4. Candidații la funcția de judecător care refuză să accepte numirea într-o instanță de judecată urmează a fi excluși din Registru. Această normă este propusă în vederea ordonării procesului de numire în funcție a judecătorilor. Aceștia urmează a fi numiți în bază de merit conform evaluării CSCJ și nu ar trebui să aibă discreția de a refuza o instanță sau alta doar pentru că nu le convine locația acesteia sau alte motive subiective.</p> <p>6. CSM este organul responsabil în ultimă instanță de administrarea sistemului judecătoresc, inclusiv numirile judecătorilor. Acesta trebuie să aibă dreptul de</p>

⁶ Conform p. 10 din Regulamentul cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, conform anexei la prezenta hotărâre, aprobat prin hotărârea CSM nr. 211/8 din 5 martie 2013.

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>a refuza propunerea candidaților care sunt incompatibili cu funcția de judecător, chiar dacă aceștia au fost evaluați de CSCJ. CSM ar putea obține informații despre incompatibilitate abia după evaluarea de către CSCJ. Lipsa unei norme exprese care ar obliga CSM-ul să nu propună candidații aflați în stare de incompatibilitate determină CSM-ul să propună chiar și candidații care incompatibili, ceea ce nu este corect. Norma aceasta este menită pentru cazuri excepționale de a permite CSM-ului să prevină numirea unei persoane incompatibile cu funcția de judecător.</p>
4.	<p>Art. 11 alin. (1) din proiectul de lege: (1) Judecătorii judecătorilor, curților de apel și Curții supreme de Justiție se numesc în funcție, din numărul candidaților selectați prin concurs, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Judecătorii sînt numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.</p>	<p>Propunem o nouă versiune a art. 11 alun. (1) după cum urmează: <i>(1) <u>Judecătorul se numește în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Transferul judecătorului între instanțe de același nivel se face de către Consiliul Superior al Magistraturii.</u></i></p>	<p>Propunem modificarea procedurii de numire a judecătorilor în funcție și anume numirea de către Președinte doar în calitate de judecător la un anumit grad de jurisdicție, fără a specifica instanța concretă, astfel încât Consiliul Superior al Magistraturii să poată repartiza judecătorii per instanță în funcție de necesitățile reale ale sistemului și în funcție de meritele judecătorului concret, din următoarele considerente:</p> <p>1. Această prevedere ține să asigure implementarea exactă a prevederilor art. 116 alin. (2) al Constituției, care prevede că „Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii. Judecătorii care au susținut concursul sînt numiți în funcție...”. Astfel, Constituția nu prevede numirea judecătorului în funcție într-o anumită instanță, iar competența de distribuire a posturilor de judecător în sistemul judecătoresc, conform Legii nr. 514, aparține CSM.</p> <p>2. CSM este organul de autoadministrare al sistemului judecătoresc și are competența de a stabili numărul de posturi de judecători per instanță, dar această competență e limitată de faptul că Președintele numește judecătorul concret într-o instanță anumită și orice modificare presupune o procedură adițională birocratică în care inutil este implicată instituția Președintelui. Mai mult, deși legislația prevede instituția rezervei judecătorești, aceasta nu este aplicată din cauza procedurii birocratice de numire a judecătorului într-o instanță anumită. Acordarea CSM-ului dreptului de a numi judecătorii într-o instanță anumită, conform procedurii și criteriilor prevăzute de lege, va</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			asigura și o activitate mai eficientă a acestuia.
5.	<p>Art. 11 alin. (5) al Legii nr. 544:</p> <p>(5) La propunerea repetată a Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Republicii Moldova emite un decret privind numirea în funcția de judecător pe 5 ani sau pînă la atingerea plafonului de vîrstă în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii repetate.</p>	<p>Propunem expunerea art. 11 alin. (5) în următoarea redacție:</p> <p><u>(5) În termen de 30 de zile, Consiliul Superior al Magistraturii va propune repetat Președintelui Republicii Moldova sau va respinge numirea candidatului în funcția de judecător. În cazul respingerii, candidatul este exclus din Registrul. În cazul propunerii repetate, Consiliul Superior al Magistraturii se va expune pe fiecare motiv invocat de Președintele Republicii Moldova în refuzul de numire. Președintele va emite decretul de numire în funcție a judecătorului în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii repetate.</u></p>	<p>Propunem reformularea și completarea prevederilor art. 11 alin. (5), după cum urmează:</p> <p>1. Legislația în vigoare nu prevede vreun termen în care CSM urmează să se expună în cazul refuzului președintelui de a numi în funcție un candidat propus în funcție de CSM. Respectiv, propunem ,stabilirea termenului de 30 de zile pentru CSM de a se expune asupra propunerii repetate sau respingerea candidaturii pentru funcția de judecător și termenul de 30 de zile pentru Președinte de a numi candidatul propus repetat.</p> <p>2. CRJM a examinat mai multe hotărâri prin care CSM propune repetat numirea sau promovarea unui candidat la funcție de judecător, respins de Președinte. Niciuna din hotărârile respective ale CSM nu motivează de ce argumentele invocate în refuzul Președintelui nu sunt suficiente și, respectiv, CSM le ignoră, propunând repetat aceeași persoană. În asemenea cazuri, suspiciunile aruncate prin refuzul Președintelui rămân în continuare în spațiul public, acest lucru afectând grav încrederea în judecătorul respectiv și în justiție în general. Reiterăm că nu susținem că refuzurile Președintelui sunt întotdeauna argumentate și ar trebui acceptate întotdeauna de CSM. Din contra, considerăm că astfel de refuzuri ar trebui să fie foarte rare, sarcina principală de verificare a candidaților aparținând CSCJ și CSM. Totuși, subliniem importanța motivării rezonabile de către CSM a hotărârilor sale, inclusiv când propune repetat același candidat. Ignorarea refuzului doar va adânci discrepanța între cele două instituții de stat și va crește neîncrederea și așa extrem de joasă a populației în justiție. Respectiv, propunem inserarea unei fraze care ar obliga în mod expres CSM-ul să-și motiveze hotărârile de propuneri repetate, după cum urmează: „<u>Consiliul Superior al Magistraturii se va expune pe fiecare motiv invocat de Președintele Republicii Moldova în refuzul de numire.</u>”</p> <p>3. De asemenea, pentru claritate, propunem prevederea expresă a obligației</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			de a exclude candidatul care nu a fost propus repetat din Registru. Altfel nu este clar nici pentru CSM, dar nici pentru societate care este procedura corectă față de candidații care sunt refuzați de Președinte și nu sunt nici numiți repetat de CSM. La moment, ei rămân candidați și participă la alte concursuri, deși, reieșind din spiritul legii, aceștia ar trebui excluși din Registru deoarece și-au pierdut calitatea de candidat la funcția de judecător.
6.	Ar. 19 alin. (6) al Legii nr. 544: (6) Judecătorul poate fi supus sancțiunilor contravenționale numai de către instanța de judecată. Instanța de judecată informează în mod obligatoriu Consiliul Superior al Magistraturii despre faptul sancționării contravenționale a judecătorului.	Propunem o nouă redacție a art. 19 alin. (6) al Legii nr. 544, după cum urmează: <u>(6) Judecătorul este supus sancțiunilor contravenționale conform legislației în vigoare. Judecătorul informează în mod obligatoriu Consiliul Superior al Magistraturii despre sancțiunea contravențională aplicată.</u>	Propunem excluderea prevederii conform căreia sancțiunea contravențională pentru judecători se aplică doar de instanțele de judecată, din următoarele considerente: 1. Prevederea actuală din art. 19 alin. (6) al Legii nr. 544 lărgeste nejustificat imunitatea judecătorilor în cauze contravenționale, deoarece prevede pentru judecători un sistem separat de aplicare a sancțiunilor contravenționale doar de către instanțele de judecată. 2. Marea majoritate a sancțiunilor contravenționale nu sunt aplicate de judecători, ci de către organe administrative. Este nerezonabil ca orice procedură contravențională împotriva judecătorului, cum ar fi de exemplu încălcările în domeniul circulației rutiere, să nu fie examinate de poliție, ci de către instanța de judecată. Aceasta îngreunează substanțial procedura și creează facilități care sunt greu de explicat prin raționamente logice. 3. Legislația actuală prevede suficiente pârghii pentru protecția judecătorului împotriva abuzurilor, cum ar fi eliberarea după identificare, imposibilitatea arestării sau urmăririi penale decât cu autorizarea Procuraturii Generale și printr-o procedură complicată, etc. Acestea, și nu introducerea unor proceduri care fac foarte grea sancționarea judecătorilor în cauze întemeiate, trebuie folosite. Mai mult, dacă judecătorul nu este de acord cu sancțiunea contravențională aplicată de organul administrativ, el o poate mereu contesta în justiție. 4. Codul contravențional nu prevede o procedură specială de examinare a

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>cauzelor împotriva judecătorilor, atunci când sancțiunea în aceste cauze împotriva altor persoane este aplicată de alte autorități. Aceasta poate determina un blocaj procesual.</p> <p>5. O cercetare a CRJM a stabilit că, în general, imunitatea judecătorilor pentru abateri minore este extrem de greu de justificat⁷.</p> <p>6. Judecătorul în mod individual ar trebui să informeze CSM despre aplicarea sancțiunii contravenționale, nu organele oficiale, care ar putea constitui o presiune adițională nejustificată asupra judecătorului.</p>
7.	Art. 20 al Legii nr. 544: Cariera judecătorilor	<p>Propunem completarea art. 20 cu un nou alineat, cu următorul cuprins: <u>(4¹) Prevederile articolului 10 alin. (2) – (5) se aplică, în mod corespunzător, concursurilor pentru promovarea în funcția de judecător la o instanță superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță și transferarea judecătorului. Punctajul total la evaluarea de către colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor se constituie după cum urmează: cel puțin 70% – punctajul acordat de Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor și cel mult 30% – punctajul acordat de Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor în baza altor criterii de promovare și transfer prevăzute de</u></p>	<p>Propunem completarea art. 20 cu prevederi exprese ce țin de respectarea punctajului acordat la evaluarea candidaților la promovări și transfer din următoarele considerente.</p> <p>1. Concursurile de promovare în funcție și de transfer a judecătorilor urmează să fie organizate în mod similar concursurilor de numire a judecătorilor și anume respectarea principiului de promovări / transferuri în bază de merit.</p> <p>2. Practica ultimilor ani arată că CSM deseori a ignorat punctajul oferit de CSCJ la promovarea judecătorilor. În perioada ianuarie 2015 – martie 2016, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor (CSCJ) a adoptat 23 de hotărâri cu privire la admiterea la concursul de numire, prin promovare, în funcția de judecător la curțile de apel sau CSJ. La luarea hotărârii privind propunerea unui anume judecător, punctajul acordat de către CSCJ nu este decisiv pentru CSM. În cel puțin două cazuri în anul 2015 și în cel puțin două cazuri în 2016, candidații cu un punctaj mai mic au fost propuși de către CSM și desemnați de Președintele Republicii sau Parlament în funcția de judecător în instanțe ierarhic superioare⁹. Aceeași situație a fost constatată și pentru perioada 2013 – 2014. În cel puțin șase cazuri, candidații cu un punctaj mai mic au fost propuși de către CSM și desemnați de Președintele Republicii sau Parlament în</p>

⁷ A se vedea http://crjm.org/wp-content/uploads/2014/04/Studiu-dr-comp-EU-investig-penala-judec_29.04.2013.pdf

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
		<p><u>regulamentele Consiliului Superior al Magistraturii.</u>⁸</p>	<p>funcția de judecător în instanțe ierarhic superioare¹⁰. Ignorarea de către CSM a punctajului oferit de CSCJ are un impact foarte negativ asupra încrederii în justiție, cât și încrederii judecătorilor în CSM și maniera de numire, dând un semnal alarmant că pentru numire și promovare contează relațiile personale cu membrii CSM și nu rezultatele evaluării complexe de CSCJ. Această problemă se confirmă și în baza rezultatelor unui sondaj reprezentativ din decembrie 2015 în rândul judecătorilor¹¹. Conform acestuia, 62% din judecători sunt de acord și 34% nu sunt de acord cu afirmația că mecanismul de numire inițială a judecătorilor în funcție este unul corect și bazat pe merite. Totodată, 54% din judecători sunt de acord și 43% nu sunt de acord cu afirmația că modul de promovare al judecătorilor este unul corect și bazat pe merite. Un procent atât de mare al judecătorilor care nu consideră că numirea și promovarea judecătorilor are loc în bază de merite poate sugera despre carențele în procesul de numire și promovare a judecătorilor. Pe termen lung, o atare stare de lucruri poate să ducă la lipsa oricărui interes din partea judecătorilor de a respecta criteriile de evaluare a performanțelor (care sunt luate în considerare de CSCJ) și a criteriilor de promovare în funcție.</p> <p>Reieșind din practica curentă, propunem prevederea expresă în legislație a respectării rezultatelor evaluării de către colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor la promovarea și transferul judecătorilor. Astfel se va asigura un cadru legal clar cu privire la promovările în bază de merit.</p> <p>3. Introducerea regulii orientative vă cel puțin 70% din punctajul acordat de</p>

⁹ A se vedea hotărârile CSM nr. 172/8 din 10 martie 2015, nr. 495/20 din 30 iunie 2015, nr. 7/2 din 26 ianuarie 2016, nr. 15/2 din 26 ianuarie 2016.

⁸ Notă: alternativ, această prevedere ar putea fi inclusă în art. 2 alin. (2²), alineat nou, al Legii nr. 154 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor.

¹⁰ Documentul de politici „Selectarea și cariera judecătorilor – dublări de responsabilități sau garanții suplimentare?”, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, ianuarie 2016, pag. 28-29, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2015/01/CRJM-DPP-Selectie-si-cariera.pdf>.

¹¹ *Percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților cu privire la reforma justiției și combaterea corupției*, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, decembrie 2015, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2016/01/CRJM-Percepts-reformelor-just.pdf>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor se constituie din punctajul acordat de Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor este necesară pentru a evidenția rolul evaluării performanțelor și asigurarea promovării judecătorilor cu cele mai bune performanțe în calitate de judecători sau președinți/civepreședinți de instanțe. În prezent, rezultatele evaluării performanțelor judecătorilor constituie maxim 40% din rezultatul concursului¹², în timp ce vechimea în muncă constituie până la 20% și motivarea candidatului până la 25% din evaluare. Vechimea în muncă nu trebuie să fie printre criteriile principale pentru promovări, așa cum este recomandat în mai multe documente internaționale, iar motivarea candidatului este un criteriu excesiv de subiectiv pentru a putea acumula tocmai 25% din întregul punctaj.</p>
8.	<p>Art. 20 alin. (6) al legii nr. 544: (6) Judecătorul se consideră promovat în funcția de judecător la o instanță superioară, se consideră numit în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță sau se consideră transferat la o instanță de același nivel ori la o instanță inferioară la data publicării decretului respectiv al Președintelui Republicii Moldova sau a</p>	<p>Propunem excluderea sintagmei „la o instanță de același nivel ori”.</p>	<p>Propunerea se bazează pe cele propuse mai sus cu privire la art. 11 alin. (1) al Legii nr. 544 și anume excluderea practicii de numire prin decret prezidențial a judecătorului într-o instanță concretă prin numirea judecătorului prin decret prezidențial la un anumit nivel al instanței. Acest sistem va permite CSM-ului mai eficient să gestioneze posturile de judecător pe interiorul sistemului. Decretul prezidențial va fi necesar doar la numirea în funcție a judecătorului, promovarea într-o instanță superioară, numirea în calitate de președinte sau vicepreședinte al instanței (promovarea la o funcție administrativă) și transferul la o instanță inferioară.</p>

¹² Conform p. 10 din Regulamentul cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, conform anexei la prezenta hotărâre, aprobat prin hotărârea CSM nr. 211/8 din 5 martie 2013.

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
	hotărârii respective a Parlamentului.		
9.	<p>Art. 20¹ alin. (2) al Legii nr. 544:</p> <p>(2) Transferul pe termen limitat al judecătorilor în alte instanțe, în cazurile specificate la alin.(1), se admite cu consimțământul scris al acestora, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii. Judecătorul se consideră transferat pe termen limitat doar după publicarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>Propunem completarea art. 20¹ al legii nr. 544 după cum urmează (inserarea unei sintagme și excluderea altei sintagme în alin. (2) și completarea cu un alineat nou 4¹):</p> <p>(2) Transferul pe termen limitat al judecătorilor în alte instanțe, în cazurile specificate la alin. (1), se admite cu consimțământul scris al acestora, <u>avizul președintelui instanței judecătorești unde activează și se aprobă</u> prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii.</p> <p><u>(4¹)După expirarea termenului de transfer limitat prevăzut la alin. (2) și (4), același judecător nu poate fi transferat repetat în aceeași instanță în decursul a doi ani de la expirarea ultimului transfer.</u></p>	<p>Propunem completarea prevederilor art. 20¹, pe următoarele motive:</p> <p>1. Este necesar de a avea avizul președintelui instanței unde activează candidatul pentru transferul pe termen limitat al judecătorilor în alte instanțe. În mai multe cazuri de transfer temporar, președinții instanțelor unde activau candidații transferați au dezaprobat transferul unor judecători pe motiv că aceasta va cauza un volum sporit de muncă al judecătorilor din instanța inițială, unde și la acel moment sarcina de muncă era mare, comparabilă cu unele instanțe din mun. Chișinău. Mai mult, CSM a admis transferul unui judecător de la Judecătoria Bălți la Judecătoria Rîșcani din mun. Chișinău pentru ca peste două luni, președintele Judecătoriei Bălți să solicite transferul temporar al unui judecător de la o altă instanță la Judecătoria Bălți. Aceste transferuri de fapt denotă solicitări intenționate de a asigura transferul unor anumiți judecători la Chișinău.¹³</p> <p>2. În perioada de monitorizare a CSM (2012 – 2016), președinții instanțelor care au solicitat CSM transferul temporar al judecătorului au indicat numele concret al judecătorilor pe care-i vor transferați. CSM a acceptat de fiecare dată transferul judecătorilor propuși, fără vreun anunț adresat judecătorilor din judecătoriile din raza municipiului Chișinău sau din instanțele cu un volum mai mic de lucru, care ar dori să fie transferați temporar în alte instanțe. Astfel, se creează impresia că transferurile temporare sunt folosite doar pentru anumiți judecători.</p> <p>3. Instituția transferului temporar aplicat de CSM de fapt nu-și atinge scopul – nu epuizează problema sistemică din unele instanțe judecătorești, deoarece nu se observă o tendință de transfer temporar al judecătorilor din instanțe cu volum mic de lucru. Din contra, unele transferuri creează o insuficiență de</p>

¹³ - A se vedea, „Transparența și eficiența Consiliului Superior al Magistraturii din Republica Moldova: ianuarie 2015 – martie 2016”, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, mai 2016, pag. 29, disponibil la http://crjm.org/wp-content/uploads/2016/08/CRJM_-Raport-CSM-2016-WEB.pdf.

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>număr de judecători pentru examinarea cauzelor în instanțele de unde sunt transferați judecătorii vizați.</p> <p>4. Propunem excluderea sintagmei „Judecătorul se consideră transferat pe termen limitat doar după publicarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova” din alin. (2), deoarece este vorba de o hotărâre cu caracter individual, care ar trebui să intre în vigoare din momentul adoptării, în special avându-se în vedere caracterul temporar al transferului.</p> <p>5. Este necesar de prevăzut că judecătorul transferat pe două termene consecutive nu poate fi transferat repetat. Se observă o tendință clară de transfer temporar al unor anumiți judecători, care sunt menținuți în funcția transferată de mai mulți ani sub instituția transferului temporar, cu perioade mici de întrerupere în instanța unde au fost numiți inițial. Acest lucru pare a fi mai degrabă un transfer permanent deghizat, evitând concursurile de ocupare a funcțiilor vacante anunțate în special pentru instanțele din mun. Chișinău. CSM urmează să mărească numărul judecătorilor în unele instanțe judecătorești în măsura în care transferurile temporare vor fi aplicate mult mai rar.</p>
Art. III. Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (Legea nr. 947)			
10.	<p>Art. 3 alin. (2) și (3) ale proiectului de lege:</p> <p>(2) În componența Consiliului Superior al Magistraturii intră judecători, reprezentanți ai societății civile cu experiență în domeniul dreptului și Ministrul Justiției care este</p>	<p>Propunem modificarea art. 3 alin. (2) și (3) din proiectul de lege după cum urmează (modificările sunt subliniate):</p> <p>„(2) <u>Din</u> componența Consiliului Superior al Magistraturii <u>fac parte</u> judecători, reprezentanți ai societății civile cu experiență în domeniul dreptului și Ministrul Justiției, care este membru de drept.</p> <p>(3) <u>Cei patru</u> membri ai Consiliului</p>	<p>La art. 3 alin. (2) propunem doar modificări de stil (înlocuirea cuvintelor „în” cu „din” și „intră” cu „fac parte”.</p> <p>La art. 3 alin. (3), propunem următoarele modificări:</p> <p>1. Diversificarea modului de numire a celor patru reprezentanți din rândul societății civile și anume: numirea a doi membri de către Parlament, un membru de către Guvern și un membru de Președintele țării. O atare diversificare va diminua riscul numirilor politice de către Parlament în urma negocierilor între partidele parlamentare. Profesorii titulari membri ai CSM întotdeauna au fost numiți de Parlament și pe parcursului mai multor ani s-a</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
	<p>membru de drept.</p> <p>(3) Patru membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rândul reprezentanților societății civile cu experiență în domeniul dreptului, selectați în mod deschis și transparent de către Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului în urma unui concurs public, se numesc de către Parlament cu votul majorității deputaților aleși.</p>	<p>Superior al Magistraturii din rândul reprezentanților societății civile cu experiență în domeniul dreptului <u>se numesc, în bază de merit prin concurs public și transparent, după cum urmează:</u></p> <p><u>a) doi membri sunt</u> selectați de către Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului <u>și se numesc de către Parlament cu votul majorității deputaților aleși;</u></p> <p><u>b) un membru este desemnat de Guvern și</u></p> <p><u>c) un membru este numit de Președintele țării.</u></p>	<p>observat dominarea criteriului politic la desemnarea acestora. Numirea celor patru membri de către fiecare din cele trei instituții – Parlament, Guvern și Președinte – va asigura un echilibru necesar la numirea membrilor CSM.</p> <p>2. Propunem prevederea expresă a următoarei reguli cu privire la numirea celor patru membri ai CSM din societatea civilă și anume numirea „<u>în bază de merit prin concurs public și transparent</u>”. Această normă presupune elaborarea regulilor detaliate cu privire la concursurile pentru numirile ce urmează a fi efectuate de fiecare din cele trei instituții – Parlament, Guvern și Președinte.</p>
11.	<p>Art. 3 alin. (4) al Legii nr. 947 (combinat cu prevederea din proiectul de lege cu privire la numărul total de șapte): Șapte membri din rândul judecătorilor, inclusiv 2 membri supleanți, sînt aleși în Consiliul Superior al Magistraturii prin vot secret de către Adunarea Generală a Judecătorilor, aceștia reprezentînd toate nivelurile instanțelor judecătorești. Se consideră aleși membri</p>	<p>Propunem expunerea art. 3 alin. (4) al legii nr. 947 într-o nouă redacție, după cum urmează:</p> <p><u>Șapte membri din rândul judecătorilor sînt aleși în Consiliul Superior al Magistraturii prin vot secret de către Adunarea Generală a Judecătorilor după cum urmează: trei judecători din judecătoria și câte doi judecători de la curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție, respectiv. Se consideră aleși membri ai Consiliului Superior al Magistraturii judecătorii care au acumulat cel mai mare număr de voturi pentru fiecare nivel al instanțelor judecătorești. Ceilalți</u></p>	<p>La art. 3 alin. (4) propunem modificarea modului de alegere a judecătorilor membri ai CSM din următoarele considerente:</p> <p>1. Legea trebuie să fie clară și previzibilă cu privire la componența CSM. Formularea din proiectul de lege nu stabilește clar distribuția numărului de mandate ale membrilor CSM între instanțele de toate nivelurile. Pentru a asigura o claritate cu privire la acest aspect, propunem ca numărul de șapte membri ai CSM să fie distribuit după cum urmează: trei judecători din judecătoria, deoarece judecătorii au cel mai mare număr de judecători și au competența cea mai largă la examinarea cauzelor, și câte doi judecători de la curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție, respectiv. Această repartizare este conformă standardelor europene relevante cu privire la componența consiliilor judiciare, care recomandă ca acestea să fie constituite din judecătorii de diferite nivele corespunzător cu respectarea pluralismului din interiorul sistemului (a se vedea, spre exemplu, p. 27 Recomandarea CM/REC (2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
	și membri supleanți ai Consiliului Superior al Magistraturii judecătoria care au acumulat mai mult de jumătate din voturile celor prezenți la adunare, conform ordinii descrescătoare a voturilor obținute.	<u>candidați se consideră supleanți și suplinesc funcțiile vacante, pentru fiecare nivel de instanțe separat, în ordine descrescătoare a numărului de voturi obținute.</u>	judecători: independența, eficiența și responsabilitățile (2010); p. 7 Recomandările OSCE/ODIHR de la Kyiv privind independența judiciară în Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală (2010); 2. Propunem modificarea modalității de alegere a judecătorilor membri ai CSM de Adunările Generale ale Judecătorilor prin înlocuirea numărului minim de voturi necesare pentru alegerea membrilor. Și anume, propunem alegerea nu a celor care au fost aleși de mai mult de jumătate din cei prezenți, ci alegerea celor care au acumulat cel mai mare număr de voturi. Ulterior, supleanții sunt candidații care au obținut numărul de voturi în ordine descrescătoare, cu specificarea că aceștia tot se aleg pentru fiecare nivel de instanțe separat. O asemenea abordare va evita situații când nici un candidat nu a acumulat mai mult de jumătate din voturi și, respectiv, va reduce din cheltuielile și timpul irosit la organizarea Adunărilor Generale și Extraordinare.
12.	Art. 4 alin. (1) al legii 947: Competența Consiliului Superior al Magistraturii	Introducerea unei noi prevederi în art. 4 alin. (1) al Legii nr. 947, după cum urmează: <u>h) deține și publică registrul judecătorilor în funcție.</u>	Propunem introducerea unei noi prevederi la art. 4 alin. (1), din următoarele considerente: Conform art. 1 alin. (1), CSM exercită autoadministrarea judecătorească. Totodată, art. 8 ¹ al Legii cu privire la CSM prevede că activitatea CSM trebuie să fie transparentă. La acest moment nu există nici o informație despre judecătorii care sunt în funcție. CSM publică periodic doar registrele candidaților - funcția de judecător, la transfer, la funcția de președinte/vicepreședinte și numire/promovare. Astfel, menținerea și publicarea registrului judecătorilor în funcție va asigura transparența informațiilor despre judecătorii în funcție.
13.	Art. 4 alin. (4) lit. c) al Legii nr. 947: examinează, confirmă și propune, în modul stabilit de legislația în vigoare, proiectul bugetelor instanțelor judecătorești;	Propunem completarea art. 4 alin. (4) lit. c) al Legii nr. 947, după cum urmează: examinează, confirmă și propune, <u>conform legislației cu privire la elaborarea bugetelor instituțiilor publice,</u> proiectul bugetelor	Propunem inserarea sintagmei „conform legislației cu privire la elaborarea bugetelor instituțiilor publice” și „de toate nivelurile”, din următoarele considerente: 1. Sintagma „de toate nivelurile” va include un sistem unic de elaborare a bugetului de către CSM pentru toate instanțele de judecată, adică judecătoriile, curțile de apel și CSJ. În prezent, modalitatea de elaborare a bugetului CSJ este diferită decât cel pentru judecătorii și curțile de apel, acest

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
		instanțelor judecătorești <u>de toate nivelurile.</u>	<p>lucru fiind mai degrabă o reminiscență istorică decât o practică justificată. În contextul unificării modului de numire a judecătorilor la toate instanțele de judecată este justificat de a se reveni la modalitatea diferită de bugetare și bugetul separat pentru CSJ și pentru celelalte instanțe judecătorești. Considerăm că pentru ca CSM să poată în mod real și deplin exercita autoadministrarea judecătorească, acesta trebuie să aibă competențe similare în domeniul finanțelor pentru toate nivelurile instanțelor judecătorești.</p> <p>2. Sintagma „conform legislației cu privire la elaborarea bugetelor instituțiilor publice” este propusă pentru a asigura o reglementară mai clară a competenței CSM în domeniul bugetării. CRJM a susținut și continuă să susțină necesitatea preluării rolului de <i>leadership</i> de către CSM în procesul de bugetare a resurselor financiare pentru sistemul judecătoresc. Acest rol, însă, nu înseamnă doar drepturi, ci și obligații și respectarea regulilor cu privire la elaborarea bugetelor instituțiilor publice. Prin acest lucru avem în vedere cel puțin argumentarea temeinică a cheltuielilor prevăzute și managementul responsabil al resurselor. Deocamdată CSM nu a dezvoltat o practică de justificare a propunerilor financiare solicitate și nici o practică constructivă de colaborare cu puterea executivă la planificarea cheltuielilor. De aceea, deși am susținut și susținem acordarea clară prin lege a competenței CSM de a elabora bugetul de stat pentru instanțele judecătorești, considerăm că este absolut necesar ca legea să fie clară cu privire la aplicabilitatea regulilor ce țin de elaborarea bugetului oricărei instituții publice și asupra CSM.</p>
14.	Art. 7 denumirea și alin. (1) al Legii nr. 947: „Articolul 7. Organele care funcționează în subordinea Consiliului Superior al Magistraturii (1) În subordinea Consiliului Superior al	Propunem modificarea denumirii art. 7 și a alin. (1) al aceluiași articol după cum urmează: „Articolul 7. <u>Organele specializate care funcționează în sistemul judecătoresc</u> în sistemul judecătoresc funcționează următoarele organe specializate:”	Propunem modificarea denumirii și primei fraze din art. 7 alin. (1) din următoarele considerente: 1. Denumirea art. 7 alin. (1) trebuie să fie coroborate cu prevederile art. 7 alin. (1). În cazul în care din titlul articolului sunt excluse sintagmele „în subordinea”, atunci această prevedere trebuie să fie uniformă pe întreg proiect de lege.

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
	Magistraturii funcționează:"		<p>2. Propunem excluderea sintagmei „organe care funcționează în subordinea Consiliului Superior al Magistraturii” cu sintagma „organe specializate care funcționează în cadrul sistemului judecătoresc” din următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Sintagma „organe specializate” este deja propusă în proiectul de lege și susținem această abordare; b) Sintagma „în subordinea Consiliului Superior al Magistraturii” nu este nici conformă legislației naționale și standardelor internaționale relevante, nici situației de fapt. Spre exemplu, Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor în art. 8 alin. (1) prevede expres că, Colegiul disciplinar este un organ independent. Standardele relevante, spre exemplu Recomandările OSCE/ODIHR de la Kyiv, recomandă clar constituirea unui organ disciplinar independent (p. 26). Astfel, cu privire la disciplina judecătorilor, este foarte clar că atât legislația internațională, cât și cea națională prevede existența unui organ independent și nu în subordinea CSM. Proiectul de lege nu poate fi contrar acestor prevederi. Cât privește celelalte organe, cel puțin Legea nr. 154 prevede în art. 15 alin. (1) că, Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor se constituie „pe lângă” CSM. Sintagma „pe lângă” nu este deloc una reușită din punct de vedere juridic, dar sigur nici nu înseamnă subordonarea Colegiului față de CSM. Și un alt argument ține de practica stabilită până acum. Nici unul din cele trei organe – Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor și Colegiul disciplinar – nu au activat ca organe subordonate CSM-ului. Însăși modul de numire a membrilor, și anume alegerea judecătorilor de către colegii acestora și numirea celorlalți membri prin concurs public, nu poate fi interpretată ca organe aflate în subordinea CSM. De fapt, doar Inspecția Judiciară activează ca un organ subordonat CSM-ului. Acesta este unul din punctele cele mai slabe ale structurii organelor specializate din sistemul judecătoresc și o serie de analize naționale și internaționale recomandă revizuirea statului Inspecției Judiciare în vederea asigurării independenței funcționale a acesteia.

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>Proiectul de lege este o bună ocazie pentru a remedia această problemă. Cât privește cele trei colegii, acestea deja sunt independente de jure și de facto și proiectul de lege urmează doar să clarifice acest lucru prin excluderea sintagmei eronate „în subordinea” CSM-ului.</p> <p>În concluzie, modificările propuse vin doar să clarifice cadrul legal și practica actuală, conformă și standardelor internaționale relevante.</p>
15.	<p>Art. 8¹ alin. (2) al Legii nr. 947: (2) Ședințele Consiliului Superior al Magistraturii sînt publice, în afară de cazurile cînd, la cererea motivată a președintelui sau a cel puțin 3 membri ai Consiliului, se hotărăște, cu votul majorității membrilor prezenți, ca ședințele să fie închise și cînd dezbaterile publice a chestiunilor incluse pe ordinea de zi ar putea să aducă atingere vieții private a persoanelor.</p>	<p>Propunem expunerea art. 8¹ alin. (2) al Legii nr. 947 într-o nouă redacție, după cum urmează: (2) <u>Ședințele Consiliului Superior al Magistraturii sînt publice, în afară de cazurile în care se hotărăște ca ședințele să fie închise în vederea protejării informației ce constituie secret de stat sau în cazul în care, datorită unor împrejurări speciale, publicitatea ar putea să prejudicieze interesele justiției. Hotărârea cu privire la declararea ședinței închise se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți, la cererea motivată a președintelui sau a cel puțin 3 membri ai Consiliului, și este motivată.</u></p>	<p>Propunem modificarea art. 8¹ alin. (2) al Legii nr. 947 în vederea asigurării unui cadru legal clar cu privire la organizarea ședințelor CSM și anume clarificarea circumstanțelor în care ședința închisă poate fi declarată și instituirea obligației de a motiva hotărârea de declarare a unei ședințe închise.</p> <p>Principalele argumente ale propunerii sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> Versiunea actuală a art. 8¹ alin. (2) al Legii nr. 947 nu clarifică situațiile în care președintele sau cel puțin 3 membri ai CSM pot solicita declararea ședinței închise, sintagma „la cererea motivată” fiind mult prea largă. Codurile de procedură civilă și penală sunt mult mai exacte și considerăm că CSM tot ar trebui să aibă anumite limite rezonabile cu privire la situațiile în care pot fi declarate ședințe închise. Versiunea actuală a art. 8¹ alin. (2) al Legii nr. 947 nu prevede obligația de a motiva în scris declararea ședinței închise. În practică, hotărârea cu privire la declararea ședinței închise se ia în deliberare și nu se motivează în hotărâre. Această practică nu este conformă principiului de activitate transparentă a CSM-ului.
16.	<p>Art. 24 alin. (2) din Legea 947: (2) Votarea se efectuează în lipsa persoanei al cărei caz este examinat și în</p>	<p>Propunem modificarea art. 24 alin. (2) al Legii nr. 544 după cum urmează: (2) <u>În cazul în care Consiliul Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile prevăzute la art.22 alin.(4) sau</u></p>	<p>Propunem modificarea art. 24 alin. (2) al Legii nr. 947 prin limitarea procedurii de adoptare a hotărârilor CSM în deliberare doar în cazul în care Plenul CSM examinează o contestație disciplinară sau cînd este vorba de ședința închisă, din următoarele considerente:</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
	lipsa celorlalți invitați.	<u>examinează chestiunea în ședință închisă</u> , votarea se efectuează în lipsa persoanei al cărei caz este examinat și în lipsa celorlalți invitați.	<p>1. Adoptarea hotărârilor în deliberare este o procedură specifică instanțelor de judecată. CSM este organ de autoadministrare judecătorească și are funcții quasi-judiciare doar în cazul în care examinează contestațiile în cauzele disciplinare ale judecătorilor. De aceea, propunem limitarea acestei proceduri doar la situațiile în care CSM apare ca instanță disciplinară.</p> <p>2. Deși nu prevede expres, în practică prevederea art. 24 alin. (2) al Legii nr. 947 a fost interpretată de-a lungul anilor ca însemnând adoptarea hotărârilor de către CSM în deliberare, similar instanțelor de judecată. Adoptarea hotărârilor CSM în deliberare știrbește semnificativ din transparența activității CSM. În mai multe rapoarte de monitorizare și documente de politici¹⁴, CRJM a indicat asupra practicii CSM de adoptare a hotărârilor în deliberare. Rezultatele monitorizării activității CSM din 2010 până în iunie 2016 arată că votarea hotărârilor de către membrii CSM are loc aproape în toate cazurile în ședință închisă, adică în deliberare. Nu au loc deliberări doar la discutarea chestiunilor tehnice de o importanță minoră. În „deliberare” sunt discutate inclusiv chestiuni ce țin de alocarea mijloacelor financiare, conferirea titlurilor onorifice judecătorilor, notele Inspecției Judiciare privind controlul activității instanțelor judecătorești, etc. Formularea din p. 11.2. din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea CSM confirmă discreția absolută a CSM cu privire la adoptarea hotărârilor în deliberare, prevăzând următoarele: „Plenul adoptă hotărâri fără deliberare în cazul în care este oportun. Chestiunile ce nu necesită a fi dezbătute în deliberare se examinează deschis”. Astfel, nici Legea nr. 947, nici Regulamentul CSM nu clarifică care sunt circumstanțele în care se aplică procedura de deliberare, lăsându-se totalmente la discreția CSM. O atare practică nu este compatibilă cu un organ</p>

¹⁴ „Transparența și eficiența Consiliului Superior al Magistraturii din Republica Moldova: ianuarie 2015 – martie 2016”, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, mai 2016, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2016/08/CRJM-Raport-CSM-2016-WEB.pdf>; Documentul de politici „Selectarea și cariera judecătorilor – dublări de responsabilități sau garanții suplimentare?”, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, ianuarie 2016, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2015/01/CRJM-DPP-Selectie-si-cariera.pdf>. Organizarea ședințelor și transparența Consiliului Superior al Magistraturii - provocări și perspective, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, iunie 2015, disponibil la <http://crjm.org/wp-content/uploads/2015/06/CRJM-DA-CSM-2015.pdf>.

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
			<p>public transparent și responsabil.</p> <p>3. Adoptarea hotărârilor în deliberare este de fapt contrară art. 8¹ al Legii nr. 947, care prevede că activitatea CSM trebuie să fie transparentă, iar ședințele se înregistrează prin utilizarea mijloacelor video și audio. Nu are nici un sens declararea ședințelor publice, transmiterea audio și video a acestora atâ timp cât chestiunile se discută în secret. CSM are opțiunea de a organiza ședințe publice sau închise, în cazurile justificate. Mai sus am propus clarificarea acestor aspecte. În cazurile în care chestiunile discutate vor necesita discuții fără participarea persoanelor externe, CSM va putea declara ședință închisă, cu obligația de a-și motiva hotărârea respectivă.</p>
17.	<p>Art. 24 alin. (3) al Legii nr. 947: (3) Hotărîrea se expune în scris și se semnează de președintele ședinței.</p>	<p>Propunem completarea art. 24 alin. (3) al Legii nr. 947 cu următoarea sintagmă: <u>În hotărâre se indică numărul membrilor care au votat pro și contra.</u></p>	<p>Propunem prevederea expresă a obligației CSM de a indica numărul de voturi în hotărârile sale pentru claritate și precizie, în special reieșind din faptul că unele norme solicită un cvorum special (spre exemplu, la numirile repetate) și din faptul că în practică sunt mai multe hotărâri care trezesc dubii cu privire la întrunirea numărului necesar de voturi.</p> <p>CSM nu are o practică unitară în ceea ce privește indicarea numărului de voturi cu care a fost adoptată hotărârea invocându-se că acestea au fost adoptate cu votul majorității sau unanim al membrilor CSM. Practica de indicare a numărului de voturi a hotărârilor adoptate sunt indicate de mai multe instituții – Comisia Electorală Centrală, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, ș.a.</p>
18.	<p>Art. 24 alin. (5) al Legii nr. 947: (5) În cazul în care Consiliul Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile prevăzute la art.22 alin.(4), membrul Consiliului care a înaintat sesizarea privind faptele</p>	<p>La art. 24 alin. (5) al legii nr. 947, propunem înlocuirea sintagmei „la deliberare” cu sintagma „la examinarea contestației”.</p>	<p>Propunem înlocuirea sintagmei „la deliberare” cu sintagma „la examinarea contestației” în art. 24 alin. (5) al Legii nr. 947 din următoarele considerente. La examinarea contestației cu privire la hotărârea Colegiului disciplinar, CSM apare ca un organ quasi-judiciar, adică trebuie să fie independent și neutru. Membrul CSM care a depus sesizarea disciplinară deja are o poziție clară față de fapta pretinsă a judecătorului și nu poate fi considerat ca neutru. Membrul respectiv poate depune contestația, unde își argumentează poziția și poate fi citat, dacă e nevoie, să-și susțină poziția, dar nu poate participa la examinarea contestației pentru a nu afecta imparțialitatea CSM-ului. Această propunere</p>

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
	ce pot constitui abateri disciplinare nu participă la deliberare.		reiese clar și din Opinia comună nr. 755/2014 referitoare la proiectul de lege cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor a Republicii Moldova, elaborată de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), Directoratul pentru Drepturile Omului (DHR) al Directoratului General pentru Drepturile Omului și Statul de Drept al Consiliului Europei și Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE/ODIHR), adoptată de Comisia de la Veneția la a 98-a sesiune plenară, 21-22 martie 2014, disponibilă la: http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2014)006-e .
19.	Art. 25 alin. (2) al Legii nr. 947: (2) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii adoptate în urma examinării contestațiilor la hotărârile colegiului disciplinar pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție conform procedurii stabilite de Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a	Propunem modificarea art. 25 alin. (2) al Legii nr. 947 după cum urmează: (2) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii adoptate în urma examinării contestațiilor la hotărârile colegiului disciplinar pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție, <u>cu privire la chestiuni de fond și procedură</u> , conform procedurii stabilite de Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.	Propunem clarificarea faptului că hotărârile CSM adoptate pe cauzele disciplinare, în urma examinării contestațiilor cu privire la hotărârile Colegiului disciplinar, se contestă atât pe fond, cât și pe procedură. Din punctul nostru de vedere, acest lucru reiese clar din abordarea complexă a prevederilor actuale ale art. 25 alin. (2) al Legii nr. 947 și din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care este ulterioară modificărilor efectuate la art. 25 alin. (1) al Legii 947, care limitează contestarea celorlalte hotărâri ale CSM doar la contestarea în procedură. Cu toate acestea, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) aplică selectiv prevederile actuale, uneori examinând contestațiile disciplinare atât în fond, cât și în procedură, altele doar în procedură. ¹⁵ Standardele internaționale recomandă clar prevederea unui remediu judiciar în cauzele disciplinare ale judecătorilor, de aceea interpretarea limitativă la examinarea contestațiilor pe cauzele disciplinare doar în procedură de CSJ ar fi contrară CEDO. ¹⁶ Respectiv, propunem prevederea expresă a posibilității de contestare pe fond și pe procedură

¹⁵ A se vedea pentru detalii *Analiza legislației și practicii privind răspunderea disciplinară a judecătorilor*, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, noiembrie 2016, disponibilă la http://crjm.org/wp-content/uploads/2016/12/CRJM_2016.11-DPP-Raspundere-disciplinara_fin.pdf.

¹⁶ A se vedea, spre exemplu, următoarele cauze în care CtEDO a examinat aspecte privind răspunderea disciplinară a judecătorilor și garanțiile procedurale ce urmează a fi respectate: hot. *Harabin c. Slovaciei*, 20 noiembrie 2012; hot. *Oleksandr Volkov c. Ucrainei*, 9 ianuarie 2013; hot. *MC. Baka c. Ungariei*, MC, 23 iunie 2016; hot. *Ramos Nunes de Carvalho e Sá c. Portugaliei*, 21 iunie 2016; hot. *Tato Marinho dos Santos Costa Alves dos Santos și Figueiredo c. Portugaliei*, 21 iunie 2016.

Nr.	Textul propus de Ministerul Justiției în proiectul de lege sau textul actual din legislația relevantă	Modificări propuse de CRJM	Argumente
	judecătorilor.		pentru a asigura accesul la justiție deplin al judecătorilor pe cauze disciplinare, cât și o practică uniformă a CSJ în materie disciplinară.
Art. V			
	(3) În termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi: a) Adunarea generală a judecătorilor va asigura selectarea unui judecător în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii;	(3) În termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi: a) Adunarea generală a judecătorilor va asigura selectarea <u>judecătorilor</u> în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii <u>și a membrilor supleanți pentru fiecare nivel de instanță;</u>	Adunarea Generală a Judecătorilor urmează să aleagă nu doar judecătorii membri ai CSM, dar și membrii supleanți.

Cu deosebit respect,

Nadejda HRIPTIEVSCHI
 Directoare de Programe
 Centrul de Resurse Juridice din Moldova